

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 16320

Tarih : 06.02.2026

10/3723

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6 Şubat 2023 tarihinde Maraş'ın Pazarcık ve Elbistan ilçeleri merkezli olarak meydana gelen ve başta Maraş, Hatay, Adıyaman, Malatya, Antep, Urfa, Adana, Osmaniye, Diyarbakır, Kilis ve Elâzığ olmak üzere geniş bir coğrafyada milyonlarca yurttaşı etkileyen depremler; resmi verilere göre en az 53 bin 537 yurttaşın yaşamını yitirmesine, yüz binlerce kişinin yaralanmasına veya engelli kalmasına ve milyonlarca insanın yerinden edilmesine sebep olmuştur. Ayrıca İstanbul, Dersim, Bingöl ve Hakkâri gibi yüksek deprem riski olan birçok il bulunmaktadır. Bu nedenle, Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca; 6 Şubat depremlerinin ardından geçen üç yılın tüm boyutlarıyla incelenmesi, kamu kaynaklarının kullanımının denetlenmesi, sorumluların tespit edilmesi ve gelecekteki olası afetlere karşı hazırlıklı olunması amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Ayten KORDU

Tunceli Milletvekili

GEREKÇE

6 Şubat 2023 tarihinde Maraş'ın Pazarcık ve Elbistan ilçeleri merkezli meydana gelen iki büyük deprem; Maraş, Hatay, Adıyaman, Malatya, Antep, Urfa, Adana, Osmaniye, Diyarbakır, Kilis ve Elâzığ başta olmak üzere geniş bir coğrafyada milyonlarca yurttaşı doğrudan ve dolaylı olarak etkilemiştir. Resmi verilere göre en az 53 bin 537 kişinin yaşamını yitirmiştir. Depremin üzerinden üç yıl geçmesine rağmen bölge halkının barınma, sağlık, eğitim, istihdam, altyapı, sosyal güvenlik ve adalet başta olmak üzere temel sorunlarının kalıcı biçimde çözülemediği açıkça görülmektedir.

Barınma sorunu hâlen en yakıcı başlık olmayı sürdürmektedir. Yüz binlerce yurttaş konteyner kentlerde halen yaşam mücadelesi verirken, anahtar teslimi denilen konutların önemli bir kısmı altyapı eksiklikleriyle teslim edilmiştir. Bunun yanında hasar tespit süreçlerinde ciddi bilimsel ve idari sorunlar yaşanmış; uzman olmayan kişiler tarafından yapılan yüzeysel değerlendirmeler sonucu sağlam binalara ağır hasar raporları verilirken, kimi riskli binalar ise hasarsız sayılabilmektedir. Orta hasarlı yapıların yıkımına ilişkin sonradan getirilen ani kararlar, binaların güçlendirme süreçlerindeki belirsizlikler ve yüksek maliyetler, yurttaşlar açısından yeni mağduriyetler yaratmıştır. Bu süreç, kararların şeffaf ve bilimsel temelde alınmadığı yönündeki eleştirileri artırmış, Orta Hasarlı Bina Mağdurları Platformu gibi yurttaş girişimlerinin oluşmasına yol açmıştır.

Depremde yıkılan binalara ilişkin hukuki süreçler ise kamu vicdanını tatmin etmekten uzaktır. Yıkılan binaların sorumluları, müteahhitler, denetçiler ve kamu görevlileri hakkında yürütülen davaların uzun sürmesi, firari sanıkların bulunamaması ve yargı süreçlerinin şeffaf yürütülmemesi, kamu vicdanında cezasızlık algısını güçlendirmiştir. Ebrar Sitesi'nden Rönesans Rezidans'a, İsiyas Oteli'nden birçok apartmana kadar büyük yıkımların yaşandığı yapılara ilişkin sorumluların tam anlamıyla hesap vermemesi, geçmişteki depremlerde yaşanan hukuki sorunların tekrarlandığını göstermektedir.

Deprem sürecinin en ağır insani boyutlarından biri de kayıp yurttaşlar meselesidir. Deprem Mağdurları ve Kayıp Yakınlarıyla Dayanışma Derneği (DEMAK) bünyesinde bir araya gelen aileler, aradan geçen uzun zamana rağmen yakınlarının akıbetine dair bilgi alamamaktadır. Dernek temsilcilerine göre hâlen en az 145 depremzededen haber alınamamış; bu kayıpların 44'ünün çocuk olduğu belirtilmiştir.

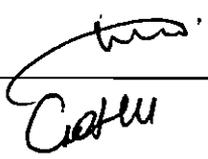
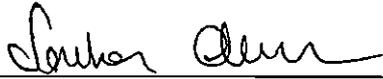
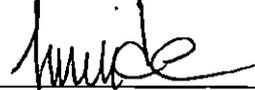
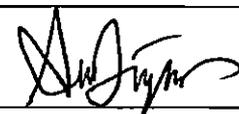
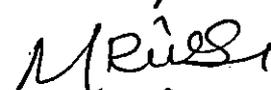
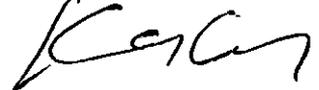
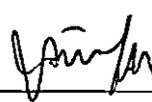
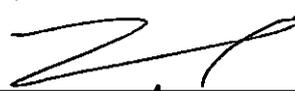
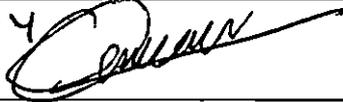
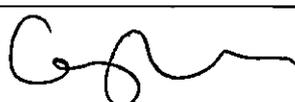
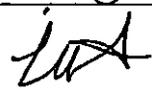
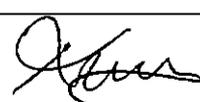
Yaralı olarak ambulanslara bindirildiği söylenen ancak sonrasında izine rastlanamayan kişiler, kimlikleri belirlenmeden defnedilen cenazeler ve kayıt sistemlerindeki eksiklikler, aileler için büyük bir belirsizlik ve travma yaratmaktadır. Bu durum, deprem sonrası kriz yönetiminde yaşanan yapısal sorunların derinliğini ortaya koymaktadır.

Ayrıca 17 Ağustos 1999 Kocaeli Gölçük depremi itibariyle uzun yıllardır yurttaşlardan toplanan ve kamuoyunda “deprem vergisi” olarak bilinen özel iletişim vergileri ve benzeri afet gerekçeli kaynakların nasıl kullanıldığı sorusu da deprem sonrası dönemde yeniden gündeme gelmiştir. Kamuoyuna yapılan bazı açıklamalarda bu kaynakların altyapı ve ulaşım yatırımlarına harcadığı belirtilmiş olsa da, 6 Şubat depremleri sırasında bölgelere yardım ulaştırılmasında yaşanan ciddi gecikmeler, ulaşım ve lojistik organizasyonundaki aksaklıklar ve koordinasyon eksiklikleri, toplanan kaynakların afetlere hazırlık ve risk azaltma amacıyla kullanılmadığı yönündeki tartışmaları artırmıştır. Bu vergiler, deprem güvenliği, yapı denetimi, afet hazırlığı ve erken müdahale kapasitesinin güçlendirilmesi yerine farklı alanlara yönlendirilmiştir.

Öte yandan deprem bölgesinde yaşanan bu sorunlar yalnızca geçmişe ait değildir; Türkiye'nin deprem kuşağında yer alması nedeniyle geleceğe dair ciddi endişeler yaratmaktadır. Uzmanların İstanbul, Dersim, Bingöl, Hakkâri ve diğer yüksek riskli bölgeler için yaptığı uyarılar, mevcut afet yönetim sisteminin yetersizliklerinin giderilmemesi halinde yeni felaketlerin daha büyük toplumsal sonuçlar doğurabileceğini göstermektedir. 6 Şubat depremlerinde yaşanan koordinasyon eksikliği, plansız kentleşme, rant odaklı yapılaşma, denetim zafiyetleri ve afet toplanma alanlarının azaltılması gibi sorunlar, gelecekte olası depremler karşısında toplumun can güvenliğini tehdit etmektedir.

Bu bağlamda Dersim'de de deprem riskleri dikkat çekmektedir. Dersim'in Kuzey Anadolu Fay Hattı üzerinde yer aldığı; üç ayrı diri fay zonunun bulunduğu ve bu fayların 7 büyüklüğünün üzerinde deprem üretme potansiyeline sahip olduğu yönünde bilimsel uyarılar yapılmaktadır. Buna karşın kentte yapı stokunun güncel risk analizlerinin yeterince yapılmadığı, afet hazırlık planlarının şeffaf biçimde kamuoyuyla paylaşılmadığı ve yerel ölçekte güçlendirme çalışmalarının yetersiz kaldığı yönünde eleştiriler bulunmaktadır. Dersim başta olmak üzere risk altındaki kentlerde 6 Şubat sürecinde yaşanan hataların tekrarlanmaması için yerel dinamiklerin dahil olduğu, bilimsel ve katılımcı bir hazırlık sürecine ihtiyaç vardır.

Sonuç olarak; deprem bölgesinde üç yıl geçmesine rağmen süregelen barınma, ekonomi, adalet ve kayıp yurttaşlar gibi temel sorunlar; hasar tespitlerindeki bilimsel eksiklikler; hukuki süreçlerdeki cezasızlık algısı; afet yönetimindeki yapısal sorunlar ve gelecekte olası depremlere karşı hazırlıksızlık, TBMM tarafından kapsamlı bir araştırma yapılmasını zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle 6 Şubat depremlerinin tüm yönleriyle incelenmesi, sorumluların belirlenmesi ve gelecekteki olası afetlere karşı hazırlıklı olunmasına yönelik somut politikaların geliştirilmesi amacıyla Meclis Araştırması açılması elzemdir.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	IĞDIR	
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	